

Departament Gwarancji i Poręczeń

Informacja dotycząca potencjalnych (niewymagalnych) zobowiązań i należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, według stanu na 30.09.2024 r.

Wstęp

Informacja dotyczy następujących gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa:

- poręczenia i gwarancje spłaty kredytów – art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. z 2024 r. poz. 291),
- poręczenia i gwarancje wykonania zobowiązań wynikających z obligacji – art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne,
- gwarancje i poręczenia za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego – art. 39d ust. 2 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 321),
- gwarancje i poręczenia wypłat ze środków Krajowego Funduszu Drogowego wynikających z umowy o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrady – art. 39j ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym,
- gwarancje i poręczenia za zobowiązania PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji z przeznaczeniem na finansowanie prac przygotowawczych oraz zadań inwestycyjnych realizowanych w ramach programu wieloletniego zawierającego inwestycje obejmujące linie kolejowe zarządzane przez tę spółkę oraz wynikających z umów i porozumień międzynarodowych lub dotyczących linii kolejowych o znaczeniu wyłącznie obronnym lub państwowym a także dotyczących zakupu i modernizacji pojazdów kolejowych przeznaczonych do diagnostyki, utrzymania, naprawy lub budowy infrastruktury kolejowej oraz do prowadzenia działań ratowniczych lub budowy i modernizacji punktów zaplecza technicznego przeznaczonych do obsługi ww. pojazdów kolejowych – art. 38 ust. 10 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 697),
- gwarancje za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 – art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 568 z późn. zm.),

- gwarancje za zobowiązania Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. wynikające z obligacji emitowanych na realizację programów rządowych dla mikro, małych, średnich i dużych firm oraz programu wsparcia dla Polskich Linii Lotniczych LOT S.A. – art. 21aa ust. 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 923),
- gwarancje za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji emitowanych na rzecz Funduszu Pomocy – art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 167 z późn. zm.),
- gwarancje za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z wyemitowanych obligacji lub zaciągniętych kredytów/pożyczek na rzecz Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych – art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248 z późn. zm.),
- gwarancje za zobowiązania z tytułu kredytów lub limitów na akredytywy bankowe lub transakcje zabezpieczające – art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw (Dz. U. z 2024 r. poz. 1509).

Zobowiązania

1. Łączne potencjalne (niewymagalne) zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji na 30 września 2024 r. wyniosły **602 371 937,7 tys. zł**, w tym:
 - gwarancje krajowe 258 675 718,7 tys. zł,
 - gwarancje zagraniczne 343 696 219,0 tys. zł,
 z tego:
 - a. kwota zobowiązań Skarbu Państwa wynikająca z udzielonych gwarancji na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach wyniosła 131 774 658,4 tys. zł, w tym:
 - gwarancje krajowe 4 056 015,5 tys. zł,
 - gwarancje zagraniczne 127 718 642,9 tys. zł,
 - b. kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji udzielonych za Bank Gospodarstwa Krajowego na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 wyniosła 253 839 775,9 tys. zł, w tym:
 - gwarancje krajowe 192 792 430,1 tys. zł,
 - gwarancje zagraniczne 61 047 345,8 tys. zł,
 - c. kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji za Polski Fundusz Rozwoju S.A. na realizację Programów rządowych w ramach Tarczy Finansowej PFR, w związku ze zwalczaniem skutków COVID-19, wyniosła 59 630 539,8 tys. zł, w tym:
 - gwarancje krajowe 56 995 539,8 tys. zł,
 - gwarancje zagraniczne 2 635 000,0 tys. zł,
 - d. kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji zagranicznych za Bank Gospodarstwa Krajowego na zasilenie Funduszu Pomocy Ukraina wyniosła 23 248 346,4 tys. zł,

- e. kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji za Bank Gospodarstwa Krajowego na zasilenie Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych wyniosła 132 376 883,9 tys. zł, w tym:
- | | |
|-------------------------|-----------------------|
| • gwarancje krajowe | 3 330 000,0 tys. zł |
| • gwarancje zagraniczne | 129 046 883,9 tys. zł |
- f. kwota zobowiązań Skarbu Państwa wynikająca z udzielonych gwarancji krajowych za zobowiązania spółek węglowych udzielonych na podstawie ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw wyniosła 1 501 733,3 tys. zł.
2. W 2024 roku limit dla udzielanych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa został określony do wysokości **200 000 000,0 tys. zł¹**.
- Do tego limitu nie wlicza się gwarancji Skarbu Państwa udzielonych na podstawie:
- art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw,
 - art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
 - art. 45 ust. 2 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny,
 - art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw.
3. Na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, w III kwartale 2024 roku Skarb Państwa udzielił 3 gwarancji zagranicznych (w tym 1 emisji obligacji i 2 kredytów) na łączną kwotę 13 457 606,4 tys. zł za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego.
4. W związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, w III kwartale 2024 roku Skarb Państwa udzielił 21 gwarancji emisji obligacji w łącznej wysokości **32 894 235,0 tys. zł** na rzecz obligatariuszy za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego zaciągnięte na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym:
- 15 gwarancji emisji obligacji krajowych w wysokości 5 761 108,0 tys. zł,
 - 6 gwarancji emisji obligacji zagranicznych w wysokości 27 133 127,0 tys. zł.
5. Na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy Obywatelom Ukrainy, w III kwartale 2024 r. Skarb Państwa nie udzielił nowych gwarancji.
6. Na podstawie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny, w III kwartale 2024 r. Skarb Państwa udzielił 3 gwarancji w wysokości 32 016 582,6 tys. zł za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu kredytów zaciągniętych w ramach Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych.
7. Na podstawie ustawy z dnia 15 września 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach w zakresie źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw, w III kwartale 2024 r. Skarb Państwa nie udzielił nowych gwarancji.

¹ Art. 6 Ustawy budżetowej na rok 2024 z dnia 18 stycznia 2024 r. (Dz. U. poz. 122).

8. Potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na 30.09.2024 r. przedstawia tabela:

Grupa gwarancji	Kwota w tys. zł
• gwarancje udzielone za Bank Gospodarstwa Krajowego	509 675 106,3
w tym:	
- na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	253 839 775,9
- na zasilenie Funduszu Wsparcia Sił Zbrojnych	132 376 883,9
- na wsparcie Krajowego Funduszu Drogowego	100 061 780,2
- na zasilenie Funduszu Pomocy - Ukraina	23 248 346,4
- pozostałe gwarancje (KFM, infrastruktura)	148 319,9
• gwarancje udzielone za Polski Fundusz Rozwoju S.A. na realizację Programów rządowych w ramach Tarczy Finansowej PFR w związku ze zwalczaniem skutków COVID-19	59 630 539,8
• gwarancje udzielone za PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	19 443 021,3
• gwarancje wypłat z Krajowego Funduszu Drogowego dla Gdańsk Transport Company S.A	4 912 846,1
• gwarancje wypłat z Krajowego Funduszu Drogowego dla Autostrady Wielkopolskiej II S.A.	4 467 675,9
• gwarancje udzielone za PKP Intercity S.A.	2 216 799,5
• gwarancje udzielone za spółkę Węgłokoks S.A.	1 501 733,3
• gwarancja udzielona za Polską Agencję Żeglugi Powietrznej	475 215,5
• gwarancja udzielona za Szkołę Główną Handlową	49 000,0

Należności

- Wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na 30.09.2024 r. wyniosły **29 912,4 tys. zł**, w tym:
 - kwota wierzytelności głównej Skarbu Państwa 4 694,4 tys. zł,
 - kwota odsetek ustawowych za opóźnienie na 30.09.2024 r. 25 218,0 tys. zł.
- W ustawie budżetowej na rok 2024 Skarb Państwa nie zaplanował wydatków na spłatę poręczonych i gwarantowanych zobowiązań oraz na pokrycie kosztów w odniesieniu do postępowań sądowych i egzekucyjnych, związanych z udzielonymi poręczeniami i gwarancjami Skarbu Państwa, z uwagi na niskie prawdopodobieństwo wystąpienia konieczności wydatkowania środków z powyższych tytułów. W III kwartale 2024 r. nie zostały zrealizowane żadne wydatki budżetowe z tego tytułu.

Zasób majątkowy Skarbu Państwa

Zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa został utworzony² jako alternatywne, obok budżetu państwa, źródło spłat poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań.

Na zasób składają się akcje i udziały uzyskane w wyniku dochodzenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w imieniu Skarbu Państwa, wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji oraz akcje i udziały w spółkach, stanowiące własność Skarbu Państwa, wyodrębnione przez Radę Ministrów do 17 lipca 2009 r.

Na koniec III kwartału 2024 roku na zasobie majątkowym Skarbu Państwa, przeznaczonym na zaspokojenie roszczeń z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, znajdowały się **akcje i udziały** o łącznej wartości nominalnej **115 217,2 tys. zł.**

Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych został utworzony³ w Banku Gospodarstwa Krajowego. Na rachunku tym gromadzone są przychody ze sprzedaży akcji i udziałów składających się na omawiany powyżej zasób majątkowy, odsetki z tytułu oprocentowania środków zgromadzonych na tym rachunku oraz opłaty prowizyjne od udzielonych poręczeń i gwarancji.

Środki z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa mogą być przeznaczone na:

- wykonywanie zobowiązań z tytułu poręczeń lub gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- pokrycie kosztów dochodzenia wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji,
- finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa pod warunkiem ich zwrotu na rachunek, w przypadku zaistnienia konieczności wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa, w wysokości i terminie umożliwiającym realizację zobowiązań Skarbu Państwa.

Na koniec III kwartału 2024 roku na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa zgromadzono środki w wysokości **1 393 102,9 tys. zł.** Zostały one w całości i na bieżąco wykorzystane na finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa.

² Na mocy art. 25 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne.

³ Na podstawie art. 30 ww. ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne.